Mavzu: O'zbekiston davlatchilik tarixida qadimgi davr ijtimoiy -iqtisodiy munosabatlarining ta'siri.

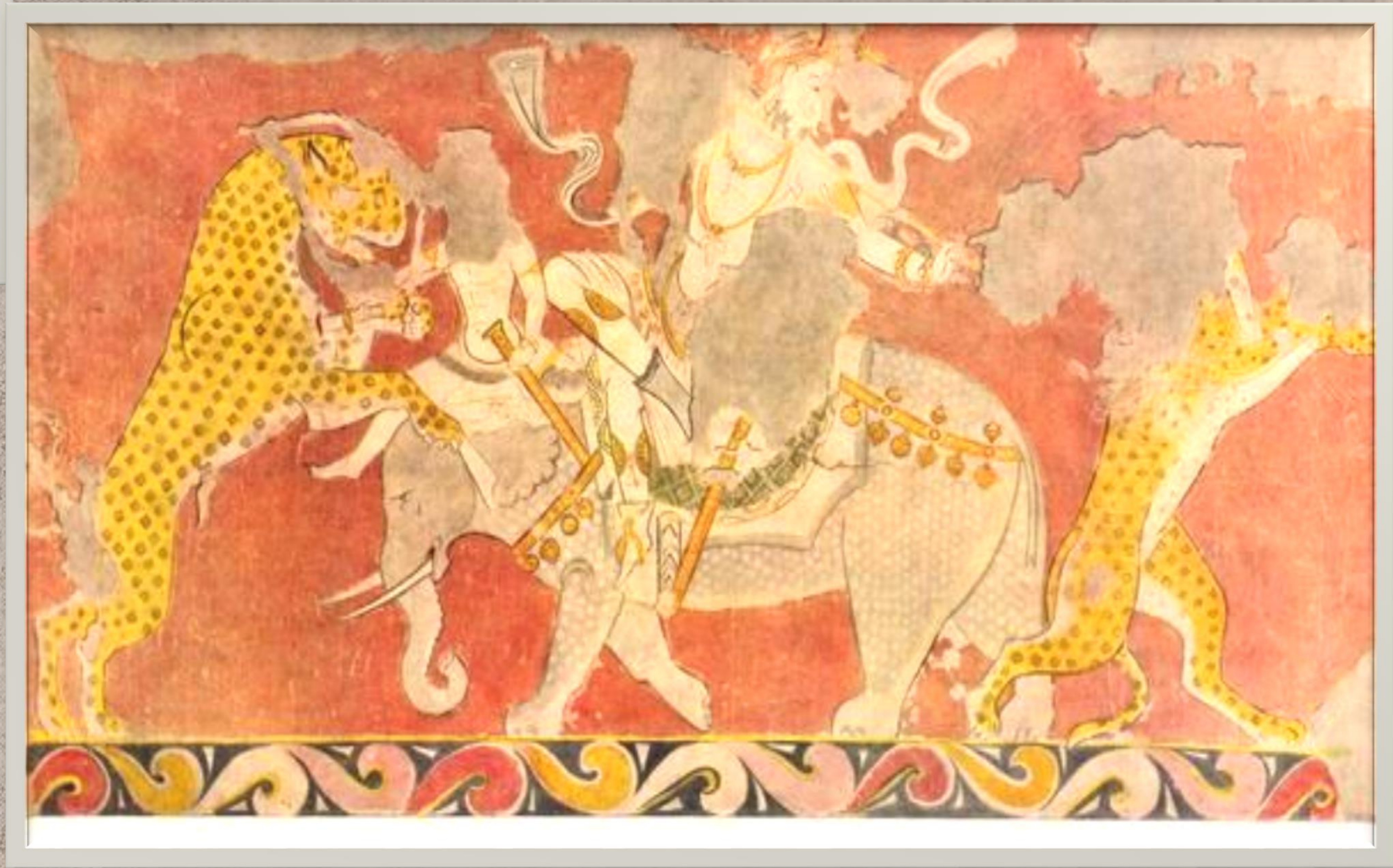

O’rta Osiyoda fiksal xizmatlarning vujudga kelishi Ahamoniylar sulolasi bilan bog’liq. O’rta Osiyo satrapliklari Ahamonilarga quyidagi miqdorda soliqto’lagan

Baqtriya - kumush bilan 360 talant(8972 kg)

Saklar - 250 talant (6230 kg)

Xorazm, So’g’d, Parfiya va Harayva - jami bo’lib 360 talant (7476 kg)

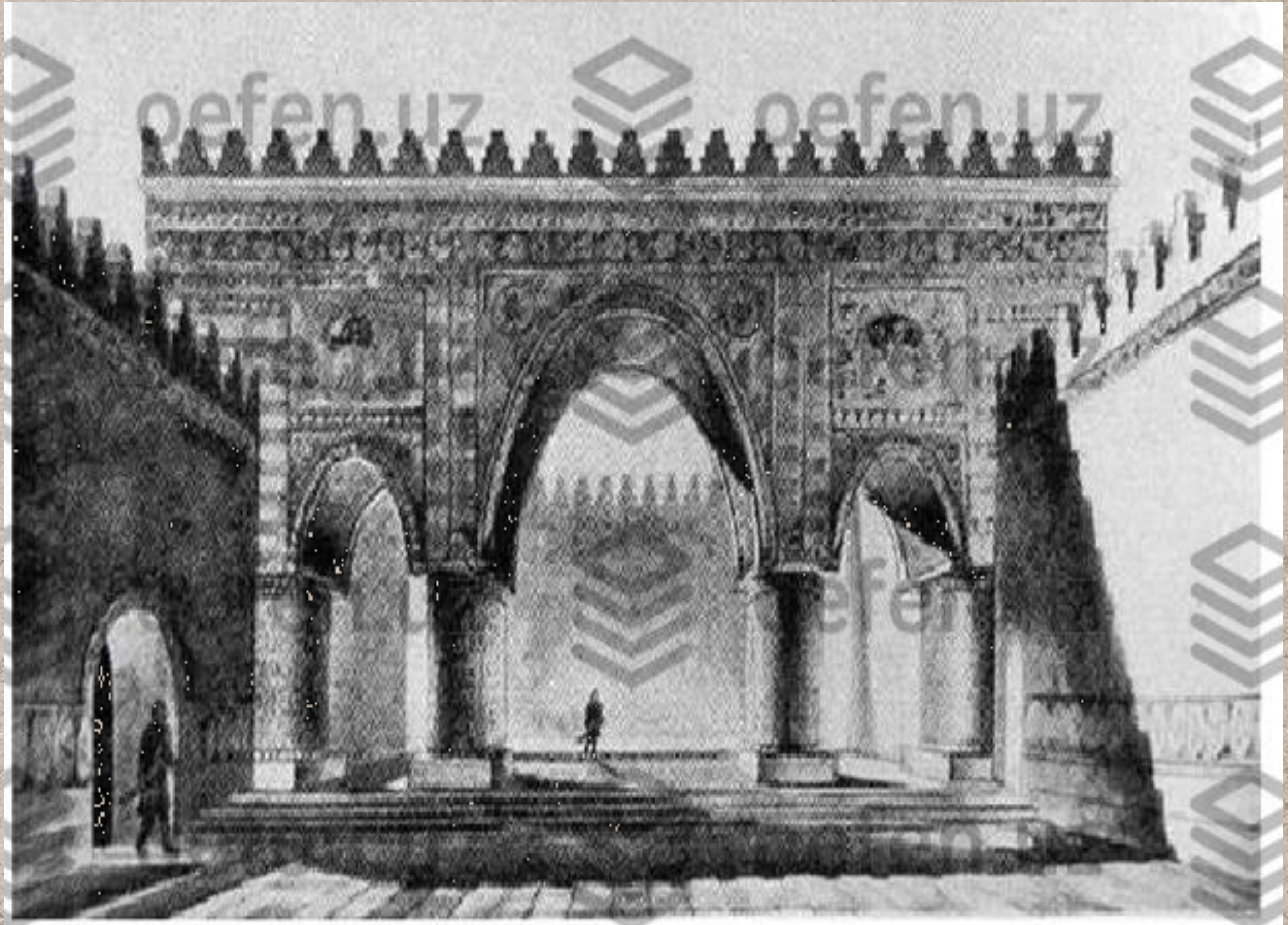

VARAXSHA SAROYI.. ICHKI XOVLI

Ahamoniylar posholog satraplari, shu jumladan O'rta Osiyo satraplari pul soliqlaridan tashqari natura shaklida ham o'lpon to'lashlari kerak bo'lgan. Jumladan, Doro I ning Suzdagi saroyi qurilishi uchun Baqtriyadan oltin, Sug'diyonadan lojuvard kumush titrat, Xorazmdan yarqirama rangdor toshlar keltirilgan

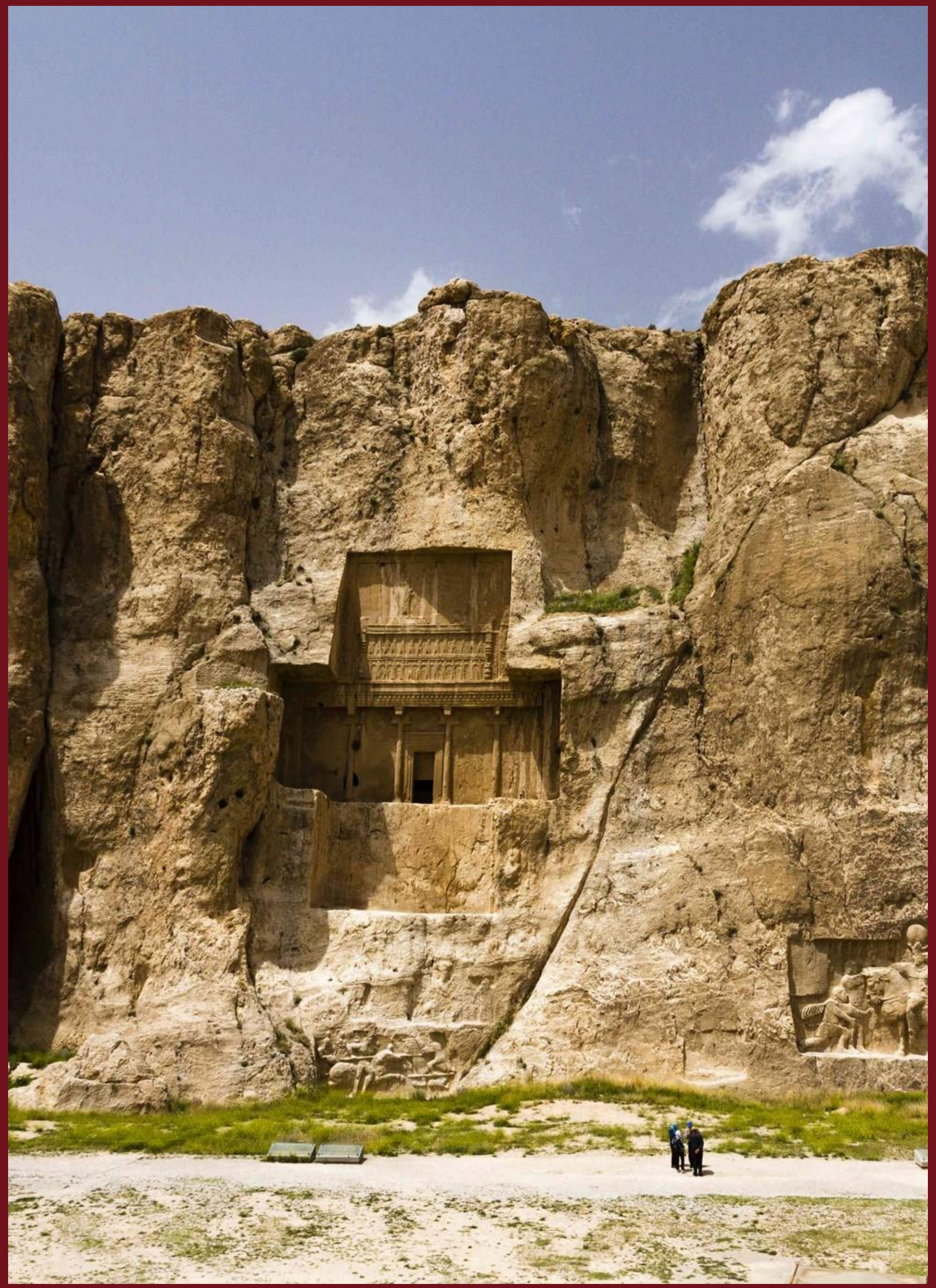

Persepol saroyidagi mashhur bo‘rtma rasmlarda Ahamo- niylar podshosiga o‘lpon olib kelayotgan turli satrapliklarning vakillari tasvirlangan. Jumladan, baqtriyaliklar idishlar va ikki o‘rkachli tuyalar bilan tasvirlangan,

saklar otlar va qandaydir buyumlar olib kelishmoqda, so‘g‘diyonaliklar ikkita ikki o‘rkachli tuya yetaklab ko‘llarida jom ko‘tarib olishgan, xorazmliklar esa

qilichlar, bilaguzuklar va otlar bilan kelishmokda.

Bu davrda qadimgi Baqtriya aholisining asosiy mashg'uloti dehqonchilik edi. Kuchuktepa, Qiziltepa, Qizilcha, Bandixon kabi mil. avv. VI-IV asr yodgorliklaridan ko'plab mehnat qurollari topilgan. Dehqonchilik sun'iy sugorishga asoslangan. Bu hududlarda undan tashqari chorvachilik, kulolchilik, temirchilik va badiiy hunarmandchilik (Amudaryo xazinasi) xam rivojlanadi. Mil. avv. VI-IV asrlarda So'g'diyonada ko'plab shahar qishloqlar bo'lib, ular fors podsholariga katta-katta soliqlar to'lab turganlar. Xususan, bu davrga oid Uzunqir, Yerqo'rg'on, Afrosiyob, Lolazor, Xo'ja Bo'ston, Sangirtepa, Chordara, Qo'rg'oncha, Ko'ktepa kabi 50 dan ziyod yodgorlik o'rganilgan.

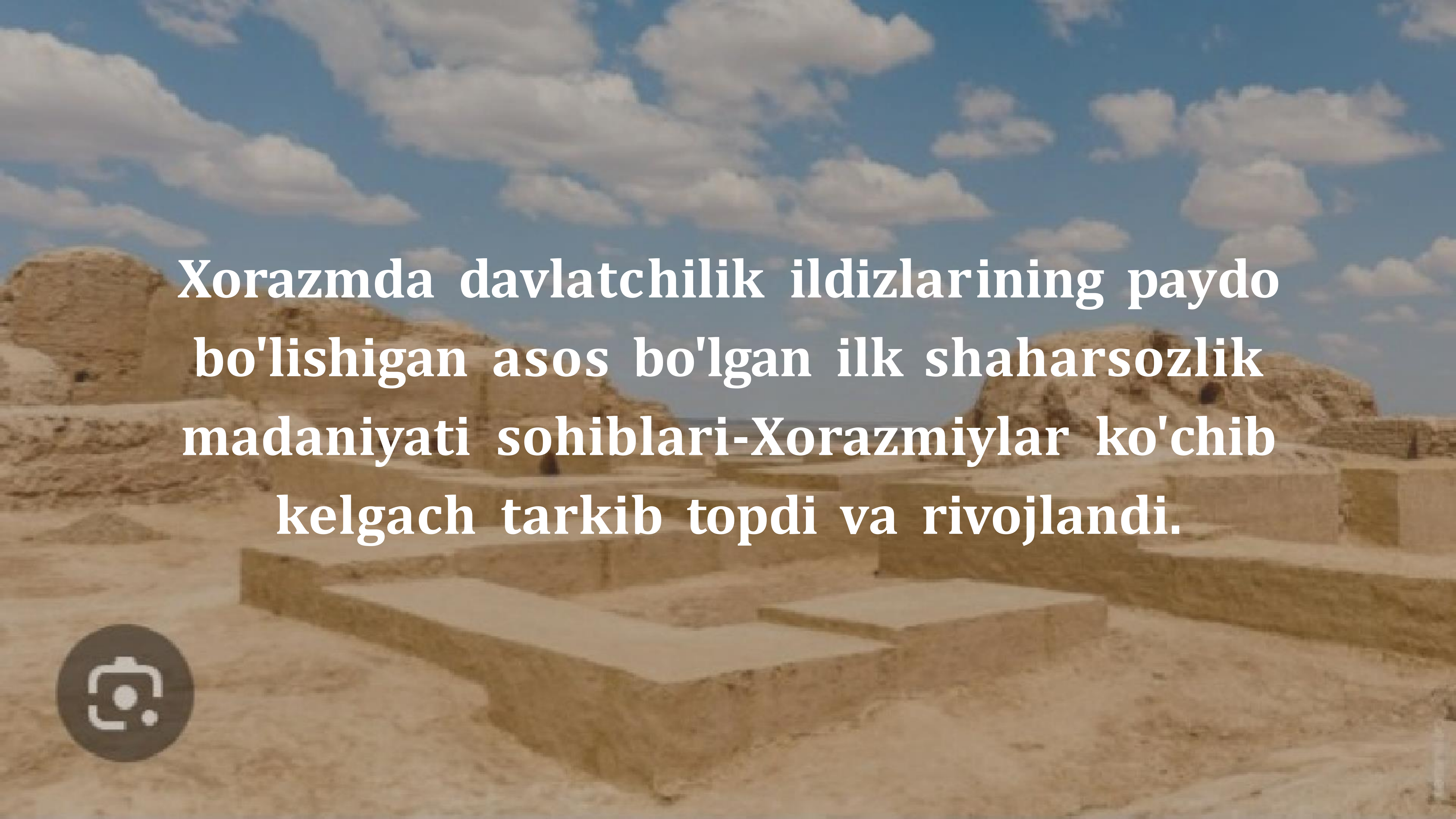

Xorazmda davlatchilik ildizlarining paydo bo'lishigan asos bo'lgan ilk shaharsozlik madaniyati sohiblari-Xorazmiylar ko'chib kelgach tarkib topdi va rivojlandi.

So'nggi bronza davrida ham qadimgi Xorazm xo'jaligining muhim tarmoqlaridan biri chorvachilik xo'jaligi edi. Bu davrga oid makonlardan juda ko'plab turli hayvonlarning suyak qoldiqlari topib o'rganilgan. Chorvachilik xo'jaligida ot asosiy o'rinda bo'lib ulardan yuk tashish va safarga chiqishda foydalanilgan. Ayrim manzilgohlardan ot anjomlarining topilishi shu jarayondan dalolat beradi.

Mil. avv. I ming yillikning o'rtalariga kelib qadimgi Xorazm hududlarida sug'orma dehqonchilikning taraqqiy etishi va ishlab chiqaruvchi kuchlarning rivojlanishi natijasida ibtidoiy jamoa munosabatlari o'rniga davlatchilik tizimi shakllana boshlaydi. Ushbu tizimning shakllanishida qadimgi shaharlarning ahamiyati nihoyatda katta bo'ldi.

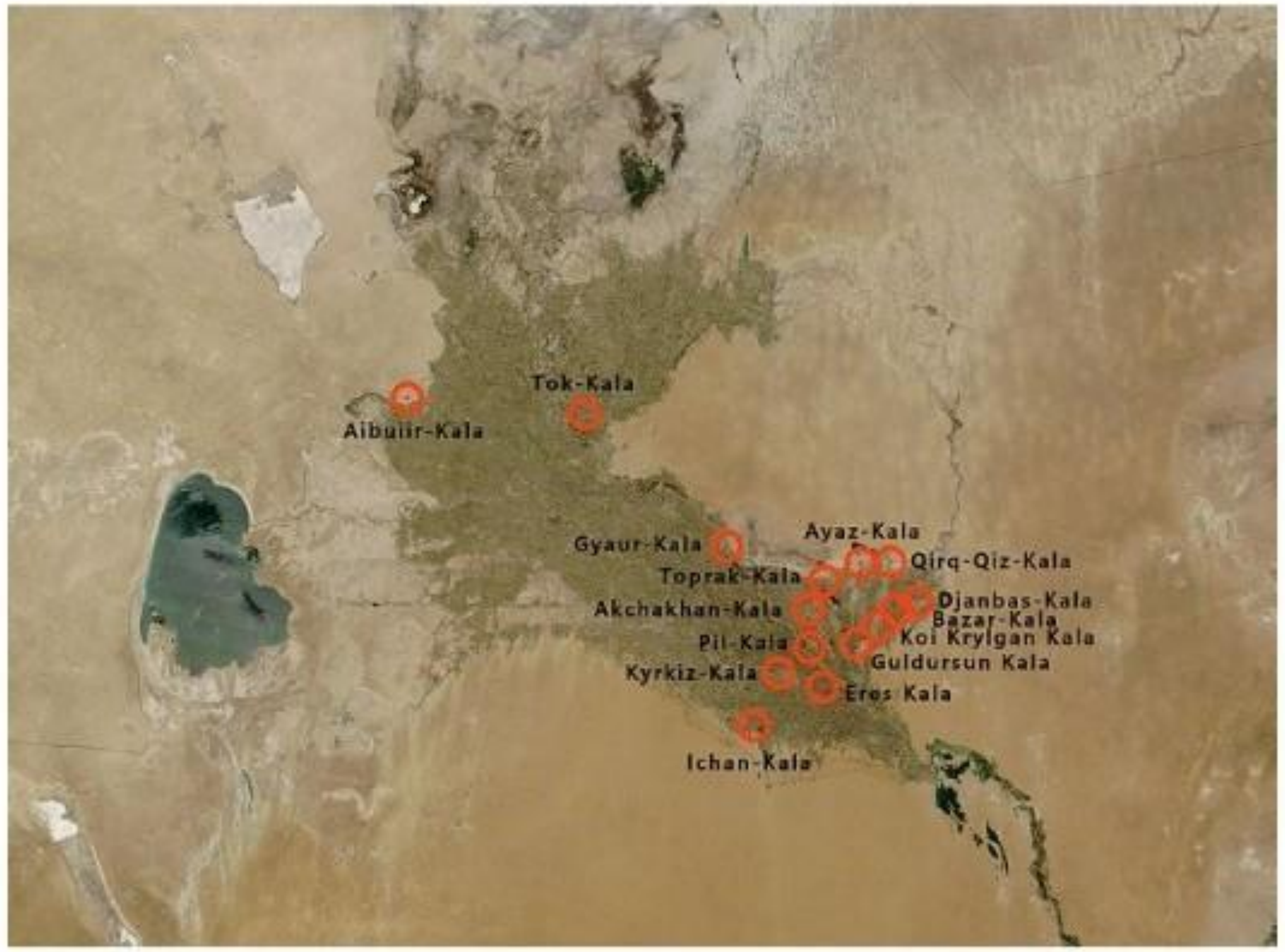

Xorazm qal'alari, miloddan avvalgi V asrdan milodiy VI asrgacha

Foydalanilgan adabiyotlarararining:

1.G'ulomov X.G. Tatibaev A.S. "Tsentarl naya Aziya i mirovaya istoriya". T. 2004.

2. Tarix ortga qaytmaydi. (tuplam) T. 2004

3.Sagdullaev A. Qadimgi Ozbekiston ilk ezma manbalarda. T. 1996.

4.Azamat Ziyo. O`zbek davlatchiligi tarixi. T. Sharq. 2000

THANK YOU